

**VLAAMSE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE**

DE RAAD

ZITTING 2023-2024

Nr. 7

INTEGRAAL VERSLAG

Vergadering van vrijdag 2 februari 2024

Ochtendvergadering

INHOUD

BERICHTEN VAN VERHINDERING3

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN.....3

INTERPELLATIE (R.v.O., art. 61)3

van de heer Fouad Ahidar tot de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, en tot mevrouw Ans Persoons, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra betreffende pesten

Sprekers: Fouad Ahidar – Mathias Vanden Borre – Ans Persoons, collegelid

SAMENGEVOEGDE VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., 59, 6, b)	12
- van de heer Mathias Vanden Borre aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende de controle van de VGC op verleende subsidies	
- van de heer Jan Busselen aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende mogelijk misbruik van middelen van de Vlaamse Gemeenschapscommissie	
<i>Sprekers: Mathias Vanden Borre – Dominiek Lootens-Stael – Pepijn Kennis – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter</i>	
VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59)	19
- van de heer Mathias Vanden Borre aan mevrouw Ans Persoons, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, betreffende het tekort aan trainers en coaches in Brussel	
<i>Sprekers: Mathias Vanden Borre – Ans Persoons, collegelid</i>	
- van mevrouw Lotte Stoops aan mevrouw Ans Persoons, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, over de stand van zaken van de oprichting van een tweetalig eengemaakt loket voor Brusselse cultuurspelers en kunstenaars	
<i>Sprekers: Lotte Stoops – Ans Persoons, collegelid</i>	
- van mevrouw Lotte Stoops aan mevrouw Ans Persoons, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, over de vooruitgang van Plan Atelier	
<i>Sprekers: Lotte Stoops – Ans Persoons, collegelid</i>	
TREFWOORDENREGISTER	29

7de vergadering

Vergadering van vrijdag 2 februari 2024

OCHTENDVERGADERING

De vergadering wordt om 9.37 uur geopend.

Voorzitter: mevrouw Els Rochette

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De voorzitter: Mevrouw Soetkin Hoessen, mevrouw Bianca Debaets, mevrouw Khadija Zamouri, de heer Jan Busselen, de heer Guy Vanhengel en collegelid Sven Gatz zijn verontschuldigd.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Aangezien collegelid Sven Gatz is verontschuldigd zal collegelid Ans Persoons een gecoördineerd antwoord geven op de interpellatie van de heer Fouad Ahidar.

Aangezien collegelid Sven Gatz afwezig is, worden de 2 vragen om uitleg van mevrouw Bianca Debaets op haar verzoek uitgesteld.

Met betrekking tot de middelen van de Vlaamse Gemeenschapscommissie zal enkel de heer Mathias Vanden Borre zijn vraag om uitleg stellen. De antwoorden op de vragen van de heer Jan Busselen over dit onderwerp worden geïntegreerd in het antwoord van de collegevoorzitter.

INTERPELLATIE (R.v.O., art. 61)

Pesten

De heer Fouad Ahidar (Fouad Ahidar): Deze week is de week tegen pesten. Beste collega's, meten is weten. De cijfers zijn wederom niet goed. Ik heb deze week drie scholen bezocht, niet om er de cijfers te bespreken, maar om er gewoon eens aan de schoolpoort te gaan staan. Bij een school zag ik een incident dat zo erg was, dat ik de politie heb gebeld en naar de directeur ben gestapt. Het was geen gemakkelijke beslissing, het gaat namelijk om minderjarigen en gesprekken over pesten zijn nooit gemakkelijk. Toch was het de juiste beslissing. Ik zou later die avond of de dag erop niet in het nieuws willen vernemen dat er iets met die jongere is gebeurd.

De 19de week tegen pesten begint vandaag, op 2 februari en eindigt op 9 februari 2024. Ik ben niet tegen de week tegen pesten, maar een poster ophangen in de klas en zeggen dat pesten niet mag, is niet genoeg. Scholen moeten verplicht een beleid voeren tegen pesten en daar ook op gecontroleerd worden. 1 op de 5 Vlaamse jongeren, dat is ongeveer 19,7 %, gaf aan in de voorbije weken het slachtoffer te zijn geweest van pesten. Bijna 1 op de 8, dat is 12 % van de jongeren, zegt te maken hebben gehad met cyberpesten. 12 % van de jongeren gaven ook toe zelf iemand te hebben gepest via sociale media. Het gaat dan iets vaker om jongens dan om meisjes, 9 % zijn jongens. De cijfers komen van het UZ Gent. Zij voeren overigens nog een nieuw onderzoek uit in verband met deze problematiek.

Ik heb hier een mooie brief. Beste collega's het is de moeite om hem te lezen. Els (30) schrijft een brief aan haar pester. Ze veranderde van school toen een klasgenoot haar in het derde middelbaar het leven zuur maakte. Maar ook in haar nieuwe klas werd ze gepest. Ze zat zo diep dat ze besloot het middelbaar onderwijs niet af te maken. Ik lees een paar stukjes uit de brief voor: *“Het feit dat je je jaar over moest doen, kon je blijkbaar maar moeilijk verkroppen. Dus koos je een slachtoffer uit om je frustraties op te kunnen botvieren, en dat was ik. Ik kroop in mijn schulp en begon mezelf in de arm te snijden. Ik moest die woede kwijt en kende op dat moment geen andere manier om mijn emoties te uiten. Het begon met flauwe mopjes maar voor ik het wist was het dagelijkse kost om door de drie haantjes de voorste van de klas uitgelachen en gepest te worden. Ik heb mezelf lange tijd niet als vol gezien. Ik zat slecht in mijn vel en voelde me dik en lelijk. Daan en Nathalie lieten me inzien dat ik wel de moeite waard was. Als ik hen niet had gehad, weet ik niet of ik er vandaag nog zou zijn. Was ik een makkelijk slachtoffer omdat ik wat stiller was? Omdat jullie wisten dat ik niets zou durven terugzeggen? Als je nooit gepest bent geweest, kan je je niet inbeelden in hoeverre pesterij al die jaren laten nog sporen kan nalaten.”*

Die laatste zin zet ik graag in de verf. Aan de hand van deze brief wil ik een boodschap meegeven aan kinderen en volwassenen: wees niet zo hard voor elkaar. Niemand wil zulke schrijnende toestanden meemaken. Elke persoon is de moeite waard, Els.

Op 31 januari 2023 keurde deze Raad een resolutie tegen pestgedrag op school goed. Uit de informatie die op het terrein werd ingewonnen, blijkt dat de resultaten licht positief zijn. Toch lijkt dit niet te volstaan om een echte impact te hebben. Gaat u hiermee akkoord? Beschikt het collegelid over andere feedback, bijvoorbeeld een rapport over een studie of een interne analyse van de reacties van het terrein, meer bepaald van scholen, verenigingen of studenten- en/of ouderorganisaties?

Welke concrete acties hebt u ondernomen of georganiseerd tegen pestgedrag dat voornamelijk jongeren treft? Zijn er over dit onderwerp ontmoetingen en uitwisselingen geweest tussen u, uw kabinet en de Brusselse gemeenten? Hebt u daarover contact gehad met het kabinet van de Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs en de Vlaamse minister bevoegd voor Jeugd? Hebt u contacten gelegd met Vlaamse scholen in Brussel? Hebt u contacten met privéorganisaties en gespecialiseerde verenigingen, niet alleen over pesten, maar ook over zelfmoord, om de nodige terreingegevens te verzamelen?

Zo ja, kunt details verstrekken over de datum, deelnemers, conclusies, adviezen, verzoeken en aanbevelingen die het gevolg zijn van die bijeenkomsten?

Waarom stel ik zoveel vragen? Omdat ik weet dat ik altijd hetzelfde antwoord krijg. Op het terrein blijkt dat jammer genoeg niet de resultaten op te leveren die we verwachten. Hoe kan

dat? We moeten het anders bekijken. Waarom is er niet beslist om van pesten een topprioriteit te maken? Dat zijn niet mijn woorden, want ik heb een bijeenkomst georganiseerd met ouders die slachtoffer zijn van deze problematiek. Ze waren niet met 10 of 20, maar met 36. Ik zal straks de video online plaatsen van een paar getuigen die op die bijeenkomst aanwezig waren.

Volgens wat ik verneem van talrijke betrokkenen, zou een sensibiliseringsweek in februari te laat en zeer weinig doeltreffend zijn. Is dat ook wat u concludeert of hebt u andere concrete gegevens? Zou die week veeleer in september of oktober moeten plaatsvinden, zoals gevraagd in de resolutie?

Hebt u het probleem onderzocht met betrekking tot digitale communicatiemiddelen: Facebook, Instagram, YouTube en andere populaire sociale netwerken? Gisteren heeft de heer Mark Zuckerberg van Facebook nog zijn excuses aangeboden, omdat de sociale media weinig doen om pesten te vermijden. Hoe kunnen we meer doen? Sociale media zeggen dat ze doen wat ze kunnen, maar ik twijfel daaraan.

Hebt u kennis van de lerarenopleidingen, onder meer in Nederland of elders in Europa, waar heel wat zeer professioneel materiaal beschikbaar is met betrekking tot deze problematiek?

Hebt u een overzicht van de beschikbare hulplijnen of interventieteams omtrent pestgedrag, zowel voor gespecialiseerd personeel als voor slachtoffers en familie?

Hebt u al een manier bedacht of uitgevoerd om het aantal slachtoffers of de situatie rond pestgedrag in onze samenleving te onderzoeken en op te volgen, om de doeltreffendheid van uw beleid te kunnen evalueren?

Hebt u een budget beschikbaar, bijvoorbeeld samen met Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, om scholen, CLB's, ouder- en jongerenverenigingen en gemeenten te ondersteunen bij deze initiatieven? Zo kunnen er bijvoorbeeld polsbandjes, posters, werkboekjes, lespakketten en web- of powerpointpresentaties gemaakt worden. Ouders en kinderen kunnen worden gesensibiliseerd over wat kan en niet kan, wat mag en niet mag. Sommige scholen zeggen immers dat ze geen extra middelen hebben. Als we de slachtoffers evenwel vandaag niet helpen, zal het uiteindelijk nog meer kosten.

Deze vragen beperken zich niet alleen tot het beleidsdomein Onderwijs, maar gelden eveneens voor de bevoegdheidsdomeinen Jeugd en Sport: ook daar worden jongeren immers geconfronteerd met pestgedrag.

Ik heb met RWDM Girls een gesprek over pesten gevoerd. Na een discussie van bijna een half uur vertelden twee meisjes plots dat ze graag voetballen en niet willen stoppen, maar ook regelmatig worden gepest. Ze overwogen toch om te blijven. Ze vertelden dat ze liever een half uur worden gepest en dan toch anderhalf uur kunnen trainen en doen wat ze graag doen: voetballen. Als ze hun moeder of vader zouden vertellen dat ze worden gepest, zouden ze niet meer naar de club mogen gaan.

Toen ging ik naar de bokscub en kreeg daar hetzelfde verhaal te horen. Vervolgens trok ik naar de basketclub. Ik heb lang basket gespeeld. Ik hoorde ook daar hetzelfde verhaal. Pesten is overal. Je kunt over volwassenen praten, maar nu zijn we bezig met onze jongeren. Ik wil dus graag een antwoord op al die vragen.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Ik bedank de heer Fouad Ahidar om dit onderwerp op de agenda te plaatsen. Aangezien vanaf vandaag de ‘Week tegen Pesten’ van start gaat, is het uiteraard passend om daaraan opnieuw aandacht te schenken. Pesten blijft een belangrijk thema. We weten allemaal dat pesten helaas soms diepe sporen kan nalaten bij jongeren, maar ook bij volwassenen.

Een eerste vraag, waarnaar ook de heer Fouad Ahidar heeft verwezen, is of de timing van de campagne, momenteel in februari, wordt geëvalueerd. Zijn daar bedenkingen bij? Ik deel alvast mee dat vanaf 2024-2025 de campagne, samen met de actie STIP IT, wordt verplaatst naar september. Het doel is om de focus op pesten te leggen vanaf het begin van het schooljaar, dat voor veel organisaties ook het begin van het werkjaar is, en het thema te integreren in de volledige werking van scholen, maar ook sportclubs, jeugdbewegingen en jeugdhulp.

Ik verwijst ook naar het debat dat we enige tijd geleden in de Raad hebben gevoerd over polarisering en radicalisering op school, dat mij ook grote zorgen baart, wat unaniem werd gedeeld in de Raad. Bijvoorbeeld verklaarde een directeur van een Brusselse school: *“De onverdraagzaamheid en het wij-zijdenken baren me grote zorgen, zeker omdat de leerlingen nog zo jong zijn.”* We kunnen beide debatten niet los van elkaar zien. We moeten er blijvend aandacht aan schenken. Het College heeft toen meegedeeld dat er werk van zou worden gemaakt. Ik hoop dat de inspanningen worden voortgezet en dat we de vicieuze cirkel hopelijk kunnen doorbreken. Het zal een werk van zeer lange adem zijn.

Daarnaast meld ik dat zopas een persbericht is verschenen waarin staat dat pesten op de werkvloer allesbehalve een fenomeen uit het verleden is. Nog altijd zegt ruim 14 % van de Belgische werknemers de voorbije zes maanden te zijn geconfronteerd met pestgedrag op het werk. Daarbij zouden ongeveer evenveel mannen als vrouwen pestgedrag ervaren. Er zou amper een verschil zijn tussen oudere en jongere werknemers. Pesten blijft dus helaas bestaan.

Onderneemt de VGC actie tegen pesten in sportclubs, jeugdbewegingen of jeugdhulp, dus andere organisaties in Brussel die ook van de VGC afhangen? Worden ook binnen de eigen werking van de VGC initiatieven genomen om pestgedrag tegen te gaan? Hoe wordt het thema blijvend onder de aandacht gebracht binnen de VGC?

Collegelid Ans Persoons: Pesten is een vorm van grensoverschrijdend gedrag. Wanneer gedrag als doel of gevolg heeft iemands persoonlijkheid, waardigheid of integriteit aan te tasten, spreken we van pesten. Ook het bewust creëren van een vijandige omgeving valt hieronder. Zoals al enkele keren is vermeld, kan pesten overal voorkomen: op school, op het werk, in de vrije tijd, in de sportzaal, in het Parlement ... Kortom, overal waar mensen samenkomen, kan dit soort gedrag voorkomen. Daarnaast bestaat er cyberpesten via het internet, vooral op sociale media.

Pesten kan grote gevolgen hebben voor het leven van de gepeste, maar ook voor het leven van de pester en van omstanders. Wie pesten meemaakt, gaat vaak door een hel. Het is echt verschrikkelijk voor wie het meemaakt.

De mechanismen van pesten in een klas zijn niet heel anders dan de mechanismen van pesten in een samenleving, alleen is de schaal groter. Pestgedrag is het doelbewust uitsluiten en beschadigen van individuen. Het spreekt voor zich dat wij dat als samenleving niet kunnen en mogen tolereren.

Het spreekt dan ook voor zich dat pesten een prioriteit is voor de VGC. Ik zal in overeenstemming met mijn collega's een overkoepelend, lang antwoord geven, maar we zijn dan ook actief tegen pesten zowel vanuit Onderwijs, Welzijn als Cultuur, Jeugd en Sport.

Inzake concrete acties van de VGC bestaat binnen de administratie een transversale werkgroep tegen pesten. Die werkgroep heeft twee belangrijke taken:

De campagne 'Week tegen Pesten' vanuit de VGC samen vormgeven. Het gaat erom zoveel mogelijk partners ertoe aan te zetten acties op te zetten tegen pesten. Op regelmatige basis worden tips en suggesties via nieuwsbrieven en andere communicatiekanalen verspreid bij de diverse sectoren:

- de website allesoverpesten.be: cijfers over pesten, uitleg over het verschil tussen 'pesten' en 'plagen', en wegwijzers voor leerkrachten;
- promotie en campagnemateriaal van Kies Kleur tegen Pesten en de actie STIP IT van Ketnet en de 'Wij Pestvrij'-wedstrijd;
- verwijzingen naar partners die werken rond pesten in verschillende sectoren waar onze verenigingen terecht kunnen. De lijst van organisaties die daarrond werken, is lang.

Per beleidsveld som ik een aantal exemplarische acties op.

Vanuit Onderwijs

Het VGC-collegelid bevoegd voor Onderwijs heeft de Vlaamse minister van Onderwijs aangeschreven over het tijdstip van de 'Week tegen Pesten'. De heer Mathias Vanden Borre heeft daarover al informatie verstrekt, maar ik kom daarop straks terug.

De nieuwsbrief BrusselDirect, de VGC-nieuwsbrief voor schoolteams uit het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, besteedde bij het begin van het schooljaar meteen aandacht aan het thema door te verwijzen naar de rol van de zogenaamde 'conflixers'. Conflixers zijn leerlingen die pesten actief bestrijden op school. Ze zijn een soort van bruggenbouwers tussen de leerlingen, de leraren en de schoolleiding. Door vroegtijdige signalering, vertrouwen en preventieve programma's dragen ze immers bij aan een respectvolle en veilige schoolomgeving.

Begin januari is naar de scholen gecommuniceerd met betrekking tot de voorbereiding van de 'Week tegen Pesten' onder de titel 'De VGC trekt een lijn tegen pesten'. Scholen konden zich inschrijven voor verschillende workshops om samen met leerlingen rond het thema aan de slag te gaan. Daarbij werd gebruikgemaakt van de materialen die educatieve partners aanbieden. Ook is er de deelname aan de actie STIP IT van Ketnet.

Het Onderwijscentrum Brussel voorziet in begeleidingen in het kader van het klas-, school- en leerklimaat en voert in scholen verschillende acties in samenwerking met het Lokaal Gezondheidsoverleg.

Vanuit Sport

Ik nodig jullie uit om op de website van Sport in Brussel een kijkje te nemen. Er staat momenteel een sensibiliseringsfilmpje in het kader van de Week tegen Pesten online.

De Sportdienst werkt ook al jarenlang samen met ICES vzw, dé Vlaamse partner die actief werkt rond ethische thema's:

- Vormingen aanbieden over pesten aan professionals, trainers en animatoren in samenwerking met Tumult vzw.
- Sportorganisaties ondersteunen op het vlak van de ontwikkeling van een beleid tegen pesten, in samenwerking met ICES vzw.
- Een API (aanspreekpunt integriteit) aanstellen binnen de Sportdienst. Deze API volgde een opleiding bij ICES vzw en volgt klachten over pesten, maar ook over ander onethisch gedrag op. De API heeft ook een doorverwijfsfunctie naar andere gespecialiseerde organisaties.
- Voor het eigen aanbod werkt de VGC-Sportdienst met ethische gedragscodes voor de deelnemers.

Vanuit Jeugd

Veel jeugdorganisaties voeren een eigen pestbeleid. Het is inherent aan jeugdorganisaties om te werken aan een plek waar jongeren zich veilig voelen en graag thuiskomen. Dat pestbeleid overstijgt vaak hun Brusselse werking.

Ook de Vlaamse belangenbehartiger van het jeugdwerk, de Ambrassade, voert heel actief een strijd tegen pesten. Op het platform WAT WAT kunnen jongeren zelf, hun ouders of hun organisatie terecht met vragen of worden ze doorverwezen. Dat platform vangt ook veel vragen op van Brusselse kinderen en jongeren.

Alle jeugdorganisaties (ook de Brusselse) stellen een API aan, die het pestbeleid opvolgt en nog andere grensoverschrijdende situaties. De API moet actief zoeken naar oplossingen en bemiddelingen.

Bij het afsluiten van nieuwe overeenkomsten met de Brusselse jeugdorganisaties werd ook aandacht besteed aan de impact van jeugdwerkingen op het leven van Brusselse jongeren. Meerdere organisaties, zoals D'Broej, Entree of de jeugdbewegingen bieden ankerplekken aan voor jongeren, die een veilige thuishaven kunnen zijn waar jongeren zichzelf mogen zijn en zich kunnen ontplooiën tot mondige, straffe burgers.

Het Jeugdcentrum Aximax neemt een expliciete voorbeeldrol op. Ze geven een duidelijk inzicht over ongewenst gedrag tijdens een laagdrempelig antipestspel voor kinderen tijdens hun jaarateliers. Zij hebben hier al heel wat expertise over ontwikkeld.

Pesten is individueel gedrag, maar gedrag kan aangeleerd en bijgestuurd worden. Hier moeten we ten volle op inzetten. Dat is waarom we vanuit het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Samenleven en Diversiteit met het regulier subsidiebeleid werken aan een betere samenleving waarin we actief gaan samenleven. Zo maken we van Brussel een plek waar iedereen zich kan thuis voelen. Zo subsidiëren wij diverse verenigingen die hier hun steentje aan bijdragen. Denk hierbij aan de subsidiëring van bv. het Rainbowhouse, KAOS en vele sociale culturele verenigingen zoals FMDO en Citizenne.

Sinds april 2023 organiseert het team Samenleven en Diversiteit doorlopend gratis omstaandersvormingen voor Brusselaars en beroepskrachten in het N-netwerk. Deze vormingen richten zich op het versterken van de individuele competenties van de deelnemers

in het omgaan met grensoverschrijdend gedrag vanuit verschillende discriminatiegronden, zoals afkomst, handicap, geloof of seksuele geaardheid. Grensoverschrijdend gedrag, zoals ongepaste uitspraken, subtiele opmerkingen of discriminerende grapjes, maakt deel uit van het leven van heel wat Brusselaars. Omstaanders – professionelen of burgers – grijpen vaak niet in omdat ze niet weten hoe dat ze dat het beste kunnen doen, of omdat ze bang zijn om zelf het mikpunt te worden. De VGC kiest ervoor deze vormingen breed aan te bieden en zo de competenties van beroepskrachten, maar ook van gewone burgers binnen de verschillende VGC-bevoegdheden te versterken, zeker ook van professionelen die dagelijks met jongeren werken.

Ten slotte wil ik nog de projectoproep voor projecten tegen polarisatie vermelden. We gaan op zoek naar organisaties die heel specifiek rond dit thema werken. De polarisatie in onze samenleving neemt inderdaad toe en dat mogen we niet laten gebeuren.

Verder geef ik mee dat onze eigen VGC-dienst Logo Brussel werkt aan de bevordering van het mentaal welzijn van Brusselaars, zowel jong als oud, en dus indirect ook aan het thema pesten. Ik kan hierbij enkele voorbeelden geven.

Met het virtuele spel *expeditie geluk* konden klassen uit het lager onderwijs in november 2023 op een speelse manier werken rond vaardigheden en gewoontes die het mentaal welbevinden versterken. De VGC zorgde voor een terugbetaling van het inschrijvingsgeld voor *expeditie geluk*.

De *We(l)zijn jong!* expo van Tejo vzw kon van eind oktober tot begin december 2023 bezocht worden in de gebouwen van de VGC. *We(l)zijn jong!* is een gratis expo vol doe-opdrachten gericht op jongeren van 12 tot 18 jaar over het belang van welbevinden en het ontwikkelen van een positief zelfbeeld, de nood aan een vertrouwenspersoon of ankerpunt en de weg naar goede hulpverlening. De expo werd bezocht door 31 Brusselse klassen.

Tijdens de 10-daagse van de Geestelijke Gezondheid, die jaarlijks plaatsvindt van 1 tot 10 oktober, kunnen scholen en andere organisaties gratis materialen aanvragen om mentaal welzijn extra in de kijker te zetten.

Ook tijdens de nationale complimentendag op 1 maart 2024 organiseert Logo Brussel naar jaarlijkse gewoonte een actie.

Overleg rond het thema pesten binnen het gemeentelijk onderwijs en met gemeentebesturen is er niet geweest. Uit mijn ervaring als schepen voor Onderwijs in de stad Brussel weet ik wel dat in het gemeentelijk onderwijs heel veel aandacht wordt besteed aan pesten, zoals dat in alle schoolnetten een absolute prioriteit is.

Wat betreft de vraag over de timing, verwijs ik naar het schrijven aan bevoegd Vlaams minister Ben Weyts met de suggestie om de Week tegen Pesten eerder op het schooljaar te organiseren. Vanaf 2024-2025 verplaatsen we de campagne samen met Stip-it van Ketnet, MNM en Radio2 naar september. Zo kunnen we samen vanaf begin van het schooljaar met scholen, sportclubs, jeugdbewegingen en jeugdhulp acties opzetten waarvan het effect langer dan een week zicht- en voelbaar is. Pesten voorkomen en aanpakken is iets waar het hele jaar door in geïnvesteerd moet worden, samen met kinderen, jongeren, leerkrachten, begeleiders en ouders. Dat belangrijke signaal geven we graag aan het begin van het schooljaar.

Rond het thema cyberpesten zijn verschillende partners met VGC-steun actief in of rond het onderwijs.

Binnen de subsidiestroom ‘aanbieders’ heeft MAKS vzw een aanbod aan thematische ateliers rond cyberpesten en digitaal welzijn.

In opdracht van de VGC trekt het mobiel educatief data science lab van de VUB Databuzz van school naar school. Het Nederlandstalig onderwijs in Brussel krijgt op die manier een ruim aanbod aan interactieve workshops. Zo is Netiquette een workshop waarin leerlingen uit het lager onderwijs leren over cyberpesten. Ze krijgen er tips en trics om hiermee om te gaan. In 2023 is deze specifieke workshop 16 keer ingericht op vraag van scholen voor meer dan 400 leerlingen.

Via de transversale werkgroep rond de Week tegen Pesten werden afspraken gemaakt om een aantal video's te maken over het thema binnen de diensten die betrokken zijn bij de werkgroep, met name sport, cultuur, welzijn en onderwijs. Deze video's staan grotendeels al online. Ook binnen het VGC-netwerk zijn er partners die rond cyberpesten werken, zoals Pimento.

In de lerarenopleidingen van Odisee, de VUB en de Erasmushogeschool maken docenten gebruik van wetenschappelijk onderbouwd materiaal. Binnen Odisee komt het aan bod in het vak agogische vaardigheden. Op de Erasmushogeschool wordt pesten op school behandeld vanaf het tweede opleidingsjaar. In de educatieve lerarenopleidingen van de VUB komt pesten op school en wat een leerkracht daaraan kan doen aan bod in de lessen positief en inclusief leerklimaat. Het documentatiecentrum van het OCB bevat heel wat materiaal rond dit thema. Deze educatieve bibliotheek staat ook open voor de lerarenopleidingen.

Met betrekking tot de hulplijnen of interventieteams zijn de centrale rollen in het onderwijsveld weggelegd voor de drie Brusselse CLB's. Daarnaast biedt Abrusco vzw groepsgerichte interventies aan het basisonderwijs en secundair onderwijs rond de thema's communicatie, samenwerking, herstel en weerbaarheid.

Het Jongeren Advies Centrum (JAC) van het CAW helpt jongeren tussen 12 en 25 jaar met al hun vragen en problemen, ook rond pesten.

De anti-pestacties zijn gekaderd binnen verschillende acties en doelen. Het zou ons te ver leiden om alle middelen te vermelden. Het is ook moeilijk om het specifieke thema pesten te onderscheiden van grotere welzijnsdoelen. Als de leden het wensen, kan ik hier wel een schriftelijk overzicht van bezorgen.

Binnen de VGC en binnen al haar bevoegdheden en werkingen staat de strijd tegen pesten centraal.

De heer Fouad Ahidar (Fouad Ahidar): Ik zal dit zeer uitgebreid antwoord goed nalezen. We hebben heel veel informatie gekregen. Is er een specifiek budget voor de aanpak van pesten? Ik heb dat ook al collegelid Sven Gatz gevraagd, die mij antwoordde dat pesten transversaal wordt aangepakt. Uiteindelijk gaat het echter wel om een specifiek probleem dat een specifieke allocatie verdient. Ik zou graag een overzicht van de budgetten ontvangen en indien nodig zal ik nog een bijkomende vraag stellen.

Meten is weten. Het antwoord van het collegelid was zeer uitgebreid en zeker wel interessant, maar waar zijn de cijfers? Zijn er duidelijke cijfers over hoe groot het probleem eigenlijk is? Hoeveel scholen maken bijvoorbeeld gebruik van brugfiguren of van andere methodes? Is er op alle scholen een pestbeleid, of gaat het om enkele scholen? Zijn er scholen waar er meer behoefte is en maken zij er dan ook gebruik van? Samen met een aantal andere commissieleden, waaronder mevrouw Khadija Zamouri, heb ik eens een project bezocht in de tijd van staatssecretaris Bruno De Lille. Dat was heel interessant, maar hoeveel scholen maken er gebruik van vandaag? Ik vraag dus meer specifieke cijfers.

Het College wijst op de transversale werking en een werkgroep. Wie zit rond de tafel? Er zijn ook mensen die daar niet bij betrokken worden, maar toch interessante dingen te vertellen hebben. Wie zijn de mensen die transversaal werken om het pestbeleid mee vorm te geven? Kunnen wij ook de wegwijzer voor leerkrachten ontvangen?

Hoeveel scholen nemen deel aan de workshops? Scholen vinden niet altijd de tijd om daaraan mee te doen. Zou het zinvol zijn om ze te verplichten?

Ik ben blij dat vanaf schooljaar 2024-2025 de week tegen pesten naar september wordt verschoven, want nu wordt dat veel te laat georganiseerd.

Zijn er cijfers van jongerenorganisaties over het aantal kinderen dat gepest wordt? Wat zijn de resultaten van het pestbeleid? Preventie is uiteraard zinvol, maar er moet ook een duidelijke grens worden aangegeven. Er is dus ook een repressieve aanpak nodig. Wordt er daarvoor samengewerkt met de politie, het parket en de jeugdrechters? Jongeren hebben nu nog te veel het gevoel dat ze vrij spel hebben. Hoe worden de pesters opgevolgd? De slachtoffers veranderen vaak van school, soms zelfs op aanraden van de school. Op die manier worden ze 2 keer gestraft. Hoe worden de daders gestraft? De slachtoffers dragen de gevolgen voor de rest van hun leven mee.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Er worden duidelijk veel inspanningen geleverd. Is het voldoende? Waarschijnlijk niet. Ik vrees dat het om een strijd gaat die nooit gestreden zal zijn. We zullen continu en op alle mogelijke manieren moeten blijven inzetten op de strijd tegen pesten en verbeteren waar mogelijk. Het is eigen aan jongeren dat hun leefwereld telkens verandert. Vandaag speelt ze zich voor een groot deel online af. Daar moeten we blijvend aandacht aan geven en bekijken hoe we daar met nieuwe manieren beter op kunnen inspelen.

Het debat over polarisering en radicalisering blijft voor mij een bijzonder aandachtspunt. Zoals eerder beloofd, zal dit debat op een later moment hernomen worden, want we kregen zeer onrustwekkende signalen van de scholen.

Collegelid Ans Persoons: Hebben we precieze cijfers van hoeveel leerlingen op school, online, bij het sporten of in de jeugdbeweging gepest worden? Nee, die cijfers hebben we niet. Je vindt algemene cijfers op de website *allesoverpesten.be*. Het gaat dan over schattingen op basis van gemiddelden voor klassiek pesten en cyberpesten. Daarnaast weten we welke scholen deelgenomen hebben aan bepaalde acties en workshops. Scholen en jeugdbewegingen schrijven zich in voor verschillende initiatieven. Ik kan natuurlijk proberen om hierover zo specifiek mogelijke cijfers te geven.

In de transversale werkgroep zitten ambtenaren uit verschillende diensten en departementen van de VGC. Een namenlijst kan toegevoegd worden aan het verslag. De strijd is natuurlijk nooit gestreden en dat betekent ook dat we blijvend zullen moeten inzetten op de strijd tegen pesten. Er zullen altijd pestgevallen zijn en dit blijft een aandachtspunt. In sommige ernstige gevallen kunnen scholen naar de politie stappen. Ik heb geen cijfers wat betreft het aantal gevallen. Deze informatie is beschermd met het oog op de privacy van de betrokken personen.

De heer Fouad Ahidar (Fouad Ahidar): Ik denk dat we elkaar niet goed hebben begrepen. U hebt het over heel wat initiatieven, workshops, wegwijzers, brugfiguren etc. waar scholen gebruik van kunnen maken. Ik wil vandaag gewoon weten hoeveel scholen momenteel van deze initiatieven gebruik maken? En als ze er geen gebruik van maken, waarom niet? Kunnen we de scholen verplichten? We moeten de kinderen op ons grondgebied beschermen. En er is wel een probleem, ook als scholen zeggen dat ze het niet belangrijk genoeg vinden of dat ze geen tijd hebben. De pestproblematiek treft 15 à 20 % van onze kinderen. Soms is het zelfs erger in Brussel. Het is toch erg dat we vandaag niet over cijfers beschikken als het gaat over het aantal scholen en clubs dat een beroep doet op de bestaande initiatieven. Het is goed om honderd initiatieven uit te bouwen, maar als niemand er gebruik van maakt en het enkel voor een kleine elite is, dan hebben we een probleem.

Ik vind dat we dringend specifieke cijfers nodig hebben. Op die manier kunnen we sommige ouders ook geruststellen en bepaalde scholen misschien verplichten en nagaan waarom ze niets willen doen tegen pesten. Want vaak zijn er net op die scholen grote problemen.

- Het incident is gesloten.

SAMENGEVOEGDE VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59, 6, b)

Middelen van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): In de eerste plaats verwijs ik naar het debat van deze week in het Vlaams Parlement waar al heel wat is verduidelijkt. Maar het lijkt me toch nuttig om het debat ook in de VGC te voeren, aangezien de VGC toch sterk betrokken partij is. Het gaat over Lokaal Dienstencentrum Ellips in Sint-Agatha-Berchem, dat onder meer aangepast vervoer, hulp aan huis, sociaal-administratieve hulpverlening, bemiddeling bij medische zorg en info over zorgverstrekking aan ouderen verschaft. LDC Ellips is een ontmoetingsplek waar ook buurtbewoners terecht kunnen voor activiteiten. Het initiatief bestaat sinds 2010. De vzw krijgt jaarlijks ruim 100.000 euro van de VGC voor de financiering van het personeel en de werkingskosten.

Over de geldstromen en het beheer van de vzw rijzen sinds kort ernstige vragen. Er zouden twijfelachtige uitgaven zijn gebeurd, zoals de aankoop van een peperdure wagen, torenhoge telefoon- en internetkosten en tienduizenden euro's aan restaurantbezoeken. Het is bekend dat het gaat om de voorzitter van de vzw, die in principe een onbezoldigd mandaat vervult. Maar wat nu aan het licht komt, dat doet toch zeer ernstige vragen rijzen. De VGC is een onderzoek gestart en eist dat de voorzitter van de vzw de boekhouding overmaakt ter controle. Volgens de informatie in de pers zou de boekhouding nog niet zijn overgemaakt. Deze week vernamen we ook dat het Departement Zorg van de Vlaamse overheid een eigen onderzoek heeft geopend. De voorzitter van de vzw nam vorige zomer ontslag, maar de band met vzw Ellips is

niet helemaal doorgeknipt, want de vzw zal binnenkort verhuizen naar een gebouw dat momenteel verbouwd wordt door de vennootschap van de voorzitter in kwestie.

Het onderzoek zal uiteraard moeten uitwijzen wat er precies is gebeurd, of er eventueel wetgeving is overtreden en dan kunnen er misschien sancties volgen. Maar ik wil het debat hier voeren en de volgende vragen stellen: kan de collegevoorzitter meedelen welke initiatieven ze heeft genomen om te onderzoeken of de verleende subsidies wel degelijk voor het bestemde doel werden gebruikt? Zo niet, worden die subsidies dan volledig of gedeeltelijk teruggevorderd? Zal het College zich burgerlijke partij stellen bij een strafrechtelijke procedure tegen de verantwoordelijke van de vzw, als het zover zou komen? Welke initiatieven werden al ondernomen om de subsidieregelgeving en het kader waarbinnen dergelijke malversaties mogelijk zijn bij te sturen? En tot slot, is het nodig om de controles op subsidies aan te scherpen en moet het geven van subsidies doelmatiger gemaakt worden?

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Het is altijd bijzonder moeilijk om een specifiek dossier uit te spitten in een Raad als de VGC, want ik neem aan dat er onderzoeken lopen, maar alle informatie die vrijgegeven kan worden, is welkom. Ik heb een aantal bedenkingen bij het hele verhaal.

In Vlaanderen bestaat er een subsidieregister. Hiermee is het heel eenvoudig om in een oogopslag iedereen terug te vinden die van de Vlaamse overheid subsidies krijgt. Ik doe een oproep aan het College om een dergelijk register ook hier in het leven te roepen, zodat er meer transparantie is en zodat iedereen, belastingbetalers en raadsleden, kan zien wie subsidies krijgt van de overheid.

Daarnaast ben ik ervan overtuigd dat de VGC heel wat vzw's subsidieert die niet aan de wetgeving voldoen. De wetgeving zegt dat vzw's hun jaarrekening en begroting moeten neerleggen. Ik heb hierover een vraag: kan het College al dan niet bevestigen dat het College erop toeziet dat de door de VGC gesubsidieerde vzw's de wet naleven? Dit zorgt immers voor extra transparantie, wat wenselijk is in subsidiëringdossiers.

Een laatste bedenking betreft een anomalie in de wetgeving. De staatshervorming van 1989 heeft er om onduidelijke redenen toe geleid dat de VGC niet onderworpen is aan controle door het Rekenhof, in tegenstelling tot de Vlaamse overheid, de federale overheid, de gewesten en de provincies. De VGC dus niet, wat de transparantie ook weer niet ten goede komt. Het Rekenhof is een orgaan dat objectief controleert en dit zorgt ervoor dat mandatarissen via het Rekenhof hulp kunnen krijgen bij de inzage van dossiers. Laat ons dit rechtzetten.

De heer Pepijn Kennis (Agora): Wat er gebeurt doet toch wat vragen rijzen. Voor ons is goed bestuur belangrijk. Als we aan een democratische samenleving willen werken, moeten we die ook goed en transparant besturen. Dit vergt goede afspraken en controle. Vertrouwen is belangrijk, maar controle is soms ook nodig en moet dan ook correct zijn.

Ik heb zelf in de verenigingssector gewerkt en subsidies gekregen van de VGC en dan voel je het vertrouwen. Subsidies krijgen van de VGC is vaak minder administratief belastend dan bij andere overheden. Daarbij wordt er wel degelijk gecontroleerd en de controles zijn diepgaand. Hier lijkt het toch anders te zijn gelopen. Het stoot tegen de borst als je leest dat LDC Ellips en de voorzitter mogelijk middelen zou hebben gebruikt. Het zou gaan over 30.000 euro aan restaurantbonnen - weliswaar over meerdere jaren -, over torenhoge telefoon- en

internetrekeningen, postzegels in verkiezingsperiodes en een BMW die ondertussen terug is verkocht, maar die toch enkele jaren ter beschikking is gesteld.

Dat wekt toch op zijn minst de indruk van mogelijk misbruik. Daarom stellen we ons de vraag welke controles er al dan niet zijn gebeurd en hoe die zijn verlopen. In navolging hiervan zou een inspiratienota zijn opgesteld die tot beter bestuur en een betere besteding van openbare middelen zou moeten leiden. Maar op welke manier? Wat is de stand van zaken van de controles op deze structuur? Zijn de documenten intussen ontvangen? Hoe diepgaand was de controle, als die er is geweest, en wat is er ontdekt? Meer algemeen: hoe wordt de controle op subsidies bijgesteld? Hoe zit het met de inspiratienota? Wordt die afdwingbaar en welke stappen zetten we eventueel om dit soort mogelijk misbruik in de toekomst te beperken? Werden er in dit geval ook dwingende afspraken gemaakt over welke kosten aanvaardbaar zijn en wordt dit verduidelijkt aan andere organisaties? Wat de nieuwe gebouwen betreft sluit ik me aan bij de vragen van de collega's.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Het is logisch en goed dat we deze zaak hier bespreken. Vandaar een stand van zaken in het lopende dossier. De aanleiding was een artikel in Apache over mogelijk misbruik van middelen in LDC Ellips in Sint-Agatha-Berchem. Het ging inderdaad onder meer over de aankoop en het onderhoud van een wagen. Dat was ook de opstartperiode van de vzw. Daarnaast werden er vragen gesteld over restaurantbezoeken en verzendingskosten. Het artikel vermeldt ook de financiële controle en opvolging vanuit de VGC. Er wordt een link gelegd met het bouwdoossier voor de toekomstige locatie van Ellips. Ik zal voor het goede begrip die zaken uit elkaar halen. Enerzijds zijn er de werkmiddelen van het lokaal dienstencentrum. Hoe worden die middelen ingezet? Welke controle voeren we daarop uit? Welke vragen worden daarover gesteld? Anderzijds is er het bouwdoossier voor de toekomstige locatie van Ellips, waarvoor investeringssubsidies werden toegekend.

De werking van het lokale dienstencentrum startte op in 2010 en werd in 2012 door de Vlaamse Gemeenschap erkend. De vzw krijgt zowel van de Vlaamse Gemeenschap als de VGC een werkingssubsidie. Zij hangen qua erkenning in eerste instantie af van de Vlaamse overheid. De werkmiddelen die worden toegekend vanuit het Vlaamse Woonzorgdecreet bedragen 41.000 euro per jaar en de flankerende middelen van de VGC 81.000 euro per jaar. Daarnaast heeft de vzw eigen inkomsten.

De subsidies die door de VGC worden toegekend moeten jaarlijks worden verantwoord. Die verantwoording bestaat uit de besteding van de VGC-subsidies en de balans, de resultatenrekening en de begroting van de vzw. Jaarlijks moet deze op 15 juni toekomen. De VGC-directie Financiën, Begroting en Aankoop doet daarop een jaarlijkse controle. In februari 2022 was er voor het eerst een vermoeden van onregelmatigheden van besteding van middelen door de vzw Ellips. Ten gevolge daarvan kwam er een algemeen nazicht op basis van de resultatenrekening van 2021. De administratie doet dit jaarlijks op basis van de boekhouding. We hebben toen eveneens de inspectieverslagen opgevraagd bij het Agentschap Zorg en Gezondheid van de Vlaamse overheid. Op basis van die elementen zijn er geen onregelmatigheden vastgesteld. Nadien gebeurde er ook nog een grondige controle. De directie vraagt daarbij alle bewijsstukken en facturen op voor nazicht. De controle gebeurt ofwel op basis van steekproeven, op vraag van een andere VGC-directie of voor organisaties waarbij er indicaties zijn van mogelijke problemen.

In de loop van 2022 heeft de VGC een grondige financiële doorlichting gedaan van de boekjaren 2020 en 2021 van vzw Ellips. De VGC had effectief vragen over enkele

uitgavenposten, de kwaliteit van de interne werking van de organisatie, de samenstelling van de raad van bestuur, de interne controlemechanismen en de beslissingsprocessen binnen de vzw. Daarom heeft de VGC in januari 2023 de vzw ter verantwoording geroepen. In het kader daarvan volgden verschillende gesprekken, onder meer met de voorzitter en de leden van de raad van bestuur en de bedrijfsrevisor. Er werden vragen naar verantwoording en verduidelijking gesteld en er werd een opvolgtraject opgestart. Dit had voornamelijk tot doel de interne processen en controlemechanismen op te helderen, zodat er voldoende garanties kunnen worden ingevoerd voor het correct gebruik van overheidsmiddelen.

De VGC heeft de raad van bestuur verschillende vragen gesteld. Er moest duidelijkheid komen over de opportuniteit van een aantal uitgaven in het kader van de werking van het dienstencentrum, waaronder de vernoemde wagen viel. Er moest een stappenplan worden uitgewerkt om tot een beleid van deugdelijk bestuur te komen, met aandacht voor het uitschrijven van procedures, interne transparantie en de controle op financiële processen, zoals bijvoorbeeld het introduceren van kostenformulieren. Daarnaast werd gevraagd om actief werk te maken van de uitbreiding van het bestuur en de algemene vergadering, met aandacht voor goed bestuur, een deontologische code en functiescheidingen. Er werd ook aangedrongen op het verkopen van de wagen, waarbij de inkomsten naar de vzw zouden terugvloeien. Gedurende het opvolgtraject in 2023 werd eveneens gevraagd om de boekhouding te centraliseren op de zetel van de vzw en om werk te maken van de relatie tussen het bestuur en het personeel.

In de zomer van 2023 heeft de VGC het Vlaams departement Zorg op de hoogte gebracht van de bevindingen. Beide administraties werken nauw samen en zorgen voor wederzijdse afstemming over het traject en de opvolging van dit dossier. Naast de lopende controle en de begeleidingsmaatregelen van de VGC, heeft Vlaams minister Hilde Crevits aangekondigd dat het Vlaams departement Zorg als decretaal bevoegde overheid een grondige bijkomende controle zal uitvoeren.

De vragen van de VGC aan de vzw werden nauw opgevolgd. We blijven in overleg om een verdere opvolging te doen. Er is intussen een nieuwe voorzitter en de wagen werd verkocht. Na het meermaals formeel aandringen van de VGC werd ons door de raad van bestuur bevestigd dat de boekhouding intussen werd overgebracht naar de vzw.

We stellen vast dat de draagkracht van deze vzw zeer beperkt is. De vzw wordt door een kleine ploeg vrijwilligers bestuurd en beschikt over een heel kleine personeelsploeg. Een goede ondersteuning is dus belangrijk. Niet enkel dit dienstencentrum heeft een klein personeelsbestand. We hebben deze legislatuur de ondersteuning van de Brusselse lokale dienstencentra vanuit de VGC versterkt. Binnen de administratie zijn er 2 voltijdse medewerkers vrijgesteld voor het ondersteunen van die 19 dienstencentra. Er wordt bijzondere aandacht gegeven aan het opvolgen van de decretale en wettelijke verplichtingen en aan het omkaderen van centrumleiders. Er wordt werk gemaakt van kennisdeling tussen lokale dienstencentra en het uitwisselen van goede praktijken. We stimuleren lokale dienstencentra, die vaak in een kleine organisatiestructuur werken, om samen te werken. Die samenwerking heeft betrekking op de aspecten van de kwaliteit van de werking, maar ook op meer zakelijke aspecten, waaronder personeelsbeleid, infrastructuurbeheer, ICT en decretale- en reglementaire verplichtingen.

Het organiek reglement vormt de basis voor het subsidiebeleid van de VGC. De inhoudelijke en financiële verantwoording en de controle op het aanwenden van de subsidies zijn daarin

vervat. Dat wordt consequent toegepast. Het lopende onderzoek met traject zijn daarvan een rechtstreekse toepassing.

Als antwoord op de vraag van de heer Dominiek Lootens-Stael, wijs ik er op dat alle subsidiebesluiten van de VGC op onze website ter beschikking staan van het publiek.

Bij het ondersteunen en opvolgen van het dienstencentrum hebben we dus focus gelegd op het uitklaren van de aanwending van werkingssubsidies en de controle van de boekhouding uit het verleden. We hebben gekeken hoe de continuïteit van de werking kan worden geborgd tijdens deze situatie en in de toekomst. Het aanbod van dit dienstencentrum in Sint-Agatha-Berchem is belangrijk. Zowel voor de VGC als de Vlaamse overheid is dit een belangrijke bekommernis.

Ik wil nog even een aanvulling doen over de investeringsubsidies. De vzw wil naar een nieuwe huisvesting gaan. Er werden in het verleden investeringsubsidies toegekend door het VIPA, de VGC en het Vlaams Brusselfonds. De toekenning van die investeringsmiddelen gebeurde na analyse van een dossier door de verschillende overheden. De nodige opvolging en verantwoording zijn noodzakelijk om de reglementering van het VIPA, de VGC en het Vlaams Brusselfonds te waarborgen.

In het Vlaams Parlement werden de volgende schijven bevroren in afwachting van de analyses en onderzoeken. Er was een voorafgaande vergunning voor de verbouwingen vanuit het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid. Er was een subsidiebelofte en een toegekend subsidiebedrag, waarvan een eerste schijf werd uitbetaald. De VGC heeft een aanvullende subsidie aan het VIPA-dossier toegevoegd. Conform het VGC-reglement betrof dit 50 %. Het Vlaams Brusselfonds kende eveneens een aanvullende subsidie toe.

Dit is de huidige stand van zaken. We blijven dit nauwgezet opvolgen. In eerste instantie willen we ervoor zorgen dat de werking verder wordt gezet. Tegelijkertijd zorgen we ervoor dat de nodige controle op bestede middelen plaatsvindt. Daarnaast zorgen we ervoor dat vzw's voldoende worden ondersteund om dergelijke zaken te voorkomen. We volgen op dat specifiek deze vzw op een deugdelijke manier wordt bestuurd.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Een aantal elementen valt me op in het antwoord. Het onderzoek is blijkbaar al ver gevorderd. Het werd opgestart in februari 2022, toen er vermoedens van onregelmatigheden waren. Nu het onderzoek verder is gevoerd, bleek dat het niet over nieuwe feiten gaat. Zij dateren initieel van 2014. In de loop der jaren hebben die feiten plaatsgevonden in de vzw zonder aan het licht te komen.

Vervolgens is een onderzoek gebeurd. Het departement Zorg van de Vlaamse overheid werd pas in de zomer van 2023 op de hoogte gebracht, dus anderhalf jaar later. Intussen was er al heel wat aan het licht gekomen en hadden er al verschillende gesprekken met de vzw plaatsgevonden. Er werd precies nagelaten om snel te schakelen, hoewel het departement Zorg een betrokken partij is en eveneens subsidies toekende. Het ging toch niet over kleine bedragen? Is er een verklaring waarom het anderhalf jaar duurde om de Vlaamse administratie in te lichten over wat er zich heeft afgespeeld?

Hoe moet het nu verder? Was er effectief sprake van financiële malversaties? Zo ja, welk gevolg moet daar dan aan worden gegeven? Is de kous nu af? Het antwoord van de

collegevoorzitter doet uitschijnen dat zij de zaak als afgehandeld beschouwt. Zal er alsnog een klacht worden ingediend tegen de betrokken personen? Wie zal daartoe initiatief nemen?

Over de investeringen is de collegevoorzitter summier geweest. Hoe zullen die investeringen concreet worden afgehandeld?

De gebruikers van het dienstencentrum mogen niet worden getroffen door een verlies aan dienstverlening.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): De collegevoorzitter zei dat alle subsidiebesluiten terug te vinden zijn op de website, maar een kat vindt daar haar jongen niet. Bij de Vlaamse overheid is het zeer eenvoudig. Men geeft het woord ‘subsidieregister’ in, en vindt onmiddellijk iedereen die subsidies krijgt. Waarom kunnen wij dat niet even eenvoudig opzetten? Dit zou de transparantie ten goede komen.

De balansen en rekeningen werden neergelegd bij de VGC. Is er controle dat alle vzw’s die subsidies krijgen van de VGC hun balans en rekeningen neerleggen bij de Nationale Bank, zoals de wet voorschrijft? Zo kan elke burger toegang krijgen tot die informatie.

Mijn suggestie met betrekking tot controle door het Rekenhof bleef onbeantwoord. Wat is de mening van het College daarover?

Is er een strafrechtelijk dossier voor deze zaak? Hoe zal deze haar beslag krijgen?

De heer Pepijn Kennis (Agora): Het dossier wordt in handen genomen, maar het ging niet erg snel. Uit de antwoorden op de aanvullende vragen moet nog blijken hoe de situatie vandaag is. Er werden dingen vastgesteld en enkele acties werden genomen. Er kwam een nieuwe voorzitter, de wagen werd verkocht en de boekhouding werd eindelijk overgebracht.

Misschien is alles nu weer wat overzichtelijker. We moeten de vzw immers niet blijven viseren want er werken inderdaad mensen en de continuïteit moet worden verzekerd. Het gaat ten slotte om mensen en een team die daar niet de dupe van moeten worden. Maar dat betekent niet dat we het op zijn beloop moeten laten. De hele situatie is mij nog niet duidelijk. Welke opvolging gebeurt er precies? Is er een strafzaak aanhangig gemaakt, worden de subsidiestromen gecontroleerd of worden subsidies eventueel terugbetaald? Ik had hier graag wat meer duidelijkheid over gekregen.

Collegevoorzitter Elke Vanden Brandt: We laten de zaak zeker niet rusten. Ik heb u een tussentijdse stand van zaken geschetst, er wordt nog verder gevolg aan gegeven. Op dit ogenblik is geen aanleiding voor een strafrechtelijk dossier. Zowel de Vlaamse overheid als de VGC kan op elk moment tot controle overgaan en dat is precies wat op dit moment gebeurt. De zaak wordt verder uitgespit. In oktober 2022 werd de eerste aanzet gegeven op verdere controle. We zijn toen in gesprek gegaan, informatie is opgevraagd en de stukken worden onderzocht. Vanaf het moment dat duidelijk werd dat er sommige punten nader onderzoek vergden hebben we ook de decretaal subsidiërende overheid op de hoogte gebracht. We hebben eveneens de inspectieverslagen opgevraagd om na te gaan of hiervan al eerder gewag van was gemaakt. De administraties werken goed samen, zeker ook in verband met het infrastructuurdossier. Op dit moment is dat dossier stopgezet, maar de vraag blijft hoe het verder moet worden aangepakt. Daarover wordt in de loop van de volgende weken zeker ook beslist.

Wat de documenten aangaat, worden ieder jaar stukken ter verantwoording van toegekende subsidies aangemaakt. Daarvan wordt een grondige analyse gemaakt en er zijn bovendien aanvullende stukken opgevraagd. Die verantwoording wordt ook elk jaar gecontroleerd. Sommige vzw's worden nog verder gecontroleerd zoals hier het geval was omwille van een vermoeden van ongepast gebruik van middelen. We controleren dus niet de boekhouding zelf, maar wel de verantwoording van de subsidies. Op grond daarvan wordt beslist of al dan niet verdere stappen dienen te worden ondernomen.

De algemene resultaatrekening en de balans van de vzw kan de VGC eveneens opvragen.

De Vlaamse overheid is nu ook gestart met een grondige controle. De nodige gesprekken worden gevoerd met de revisor en tegelijk blijft de werking intussen verzekerd. Dat laatste blijft een belangrijk punt. De werkingssubsidies kunnen dus niet zomaar worden stopgezet zonder de werking te affecteren. Met de raad van bestuur wordt dus ook wekelijks overlegd. In deze fase is geen strafrechtelijk dossier opgesteld, maar we kunnen zeker wel deontologische vragen stellen.

De vzw ontvangt Vlaamse middelen, middelen van de VGC en beschikt ook over eigen middelen. We zijn dus begonnen met de VGC-middelen na te trekken en hebben deze onderworpen aan een grondige boekhoudkundige controle. Ook met de Vlaamse overheid zijn al de nodige gesprekken gevoerd.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Het is opmerkelijk dat u plots uw tijdljn aanpast midden in uw antwoord. In februari 2022 is er een vermoeden van onregelmatigheden ontstaan, werden inspectieverslagen opgevraagd en werd de boekhouding diepgaand gecontroleerd en nu zegt u dat het oktober 2022 was.

Collegevoorzitter Elke Vanden Brandt: Dat vermoeden dat is ontstaan wordt nu verder uitgespit. Het traject is opgestart maar vooraleer een vermoeden hard kan worden gemaakt is het van belang de nodige bewijsstukken te verzamelen.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Dat begrijp ik, maar in oktober moest alles toch al veel duidelijker zijn geweest. Het heeft dan nog tot de zomer 2023 geduurd vooraleer het Vlaams departement Zorg op de hoogte werd gebracht. Waarom heeft dat driekwart jaar geduurd? Eens je vaststellingen hebt gedaan word je toch verondersteld de gepaste actie te ondernemen.

Mijn vraag is ook of de VGC, al zijn nog geen strafrechtelijke stappen ondernomen, de onterecht gependeerde subsidies niet moet terugvorderen. Wat kan de VGC op basis van de eigen regelgeving ondernemen? Over het onterecht zich toe-eigenen van overheidsmiddelen moeten toch regels zijn voorzien. Op die vraag hebt u niet geantwoord, al lijkt me ze pertinent.

Collegevoorzitter Elke Vanden Brandt: De subsidies die de VGC heeft toegekend, zijn ook effectief aangewend voor de werking van de vzw. Dat is een belangrijke toevoeging.

- Het incident is gesloten.

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O. art. 59)**Tekort aan trainers en coaches in Brussel**

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Uit een bevraging van sportclubs in Vlaanderen door de Vlaamse Sportfederatie blijkt dat de helft van de Vlaamse sportclubs in Vlaanderen op zoek is naar extra trainers. Bij acht op de tien clubs verloopt die zoektocht zeer moeizaam. Dat tekort aan trainers heeft tot gevolg dat een derde van de clubs geen nieuwe leden meer toelaat. Ook bij Brusselse sportclubs worden de wachtlijsten alsmaar langer. Te weinig infrastructuur en sporttrainers die de vraag niet kunnen bijhouden vertalen zich helaas in lange wachtlijsten.

Door het historische tekort aan bijvoorbeeld zwembaden in Brussel zijn ook daar duizenden mensen op een wachtlijst terechtgekomen en organiseren sommige scholen ook geen zwemlessen meer. Geschikte ruimtes vinden voor sportinfrastructuur in dit gewest is gelet op de beperkte oppervlakte moeilijk. Door alternatieve oplossingen zoals het openstellen van scholen met sportinfrastructuur kan dat tekort deels worden opgevangen.

Sport Vlaanderen monitort via haar kennisplatform uitgevallen leden bij de gesubsidieerde Vlaamse sportfederaties. De Brusselse gemeentes hebben een grotere ledenuitval dan andere grote steden zoals Antwerpen of Gent. Sportclubs die tieners verliezen, verliezen ook toekomstige trainers, vrijwilligers, bestuurders of leiders die de clubs draaiende houden en doen groeien. Ook dat draagt bij tot het algemene tekort.

Daarom heeft Sport Vlaanderen samen met praktijkexperts, sportfederaties en sportclubs instrumenten ontwikkeld waarmee trainers en jeugdsportbegeleiders met tieners in gesprek leren te gaan. Omdat het aantal sporters in clubverband stijgt, besliste Vlaams minister van Sport, de heer Ben Weyts vorig jaar de begroting voor de basiswerking van de sportclubs van 22 miljoen euro naar 25 miljoen euro dit jaar te verhogen. Het betreft hier geen eenmalige impuls maar een structurele investering. Met deze middelen kunnen de federaties sportclubs ondersteunen bij de uitbouw van de sportieve werking. De middelen kunnen ook worden ingezet voor bijscholing van trainers en ledenwerking. De Vlaamse Gemeenschap doet dus wat ze kan. Volgens de Vlaamse Sportfederatie is vooral de federale overheid nu aan zet. Het huidige statuut om trainers te verlonen is veel te complex. Daarom roept de Vlaamse Sportfederatie op om een werkbaar betaalbaar statuut te creëren voor de georganiseerde sportsector.

Volgens de VGC-Sportdienst wordt niet systematisch bijgehouden hoe lang de wachtlijsten zijn. Heeft de VGC dan helemaal geen beeld van de situatie van de wachtlijsten? Hoeveel sportclubs en verenigingen zitten met een wachtlijst? Hoeveel hebben er een ledenstop ingevoerd? Zijn de wachtlijsten te wijten aan een tekort aan trainers en coaches of bij gebrek aan ruimte?

De VGC zet sinds 2016 ook in op professionalisering van jeugdsportclubs met als doel jeugdleden vleugels te geven om door te groeien in de club. Jeugdleden krijgen een omkadering bij het nemen van verantwoordelijkheden binnen de sportclub. Hoeveel middelen zijn er de voorbije jaren naar die ondersteuning gevloeid? Wat zijn de resultaten?

Collegelid Ans Persoons: De VGC-Sportdienst volgt de sportclubs van dichtbij op. Dit maakt dat we vanuit dat nauwe contact een zicht hebben op de ledenstops en de wachtlijsten.

Dat blijft echter een dynamisch gegeven. Clubs staan zelf in voor hun ledenbeheer, al kunnen ze ook hiervoor een beroep doen op ondersteuning van de sportdienst via ledenbeheertools. Via tussentijdse contacten weten we dat momenteel zo'n 12 van de 50 jeugdsportverenigingen volzet zijn. We zien dit voornamelijk bij de populaire sporttakken zoals zwemmen, basketbal en voetbal.

We zien meerdere factoren meespelen die ertoe kunnen leiden dat een club een ledenstop invoert zoals de populariteit van de sporttak, een gebrek aan infrastructuur of aan trainers, een gebrek aan draagkracht bij vrijwilligers die de werking organiseren.

De VGC-Sportdienst ondersteunt ouders en hun kinderen door hen gepast door te verwijzen naar alternatieven en andere aanbieders. Bovendien wordt ook gewerkt aan aanbodvergroting. Zo werden deze legislatuur twee nieuwe jeugdzaalvoetbalploegen opgericht en startte ook De Ritterclub met een nieuwe meisjesploeg. Vier zwemclubs zijn gefusioneerd tot Aquatix wat tot een aanbod voor meer zwemmers zorgde. Ook de Black Devils en Dino Brussels werkten samen om een nieuwe meisjesploeg te starten.

Het Vlaams decreet Lokaal Sportbeleid verplicht de VGC-Sportdienst in te zetten op de professionalisering van sportverenigingen met extra aandacht voor jeugdsport. Dat sluit aan bij de gecapteerde noden van het Brusselse sportlandschap waarmee we al sinds 2016 via enkele pilootprojecten aan de slag gingen.

Binnen deze pilootprojecten werden verschillende ondersteuningsvormen onderzocht: ondersteuning van jeugdsportbegeleiders, jeugdsportcoördinatoren, verenigingsmanagers of de inzet van een verenigingsondersteuner vanuit de VGC-Sportdienst.

Na evaluatie van de pilootprojecten werd een reglement uitgewerkt dat een kader bood aan sportclubs die zich wensten te professionaliseren. Dat leidde dan weer tot convenanten met zes jeugdsportverenigingen vanaf september 2022. Met één jeugdsportvereniging werd een jaarovereenkomst gesloten.

Deze zeven sportverenigingen tellen de helft van het totaal aantal jeugdleden in de VGC-erkende sportverenigingen. De andere helft van de jeugdleden bevinden zich verspreid over de andere 180 vrijwillige sportverenigingen.

De pilootprojecten toonden aan dat voornamelijk de inzet van een professionele jeugdsportcoördinator het grootste effect had om duurzame jeugdwerkingen uit te bouwen. De taken van een jeugdsportcoördinator zijn onder andere het uitwerken van een trainers- en vrijwilligersbeleid, het organiseren van de jeugdopleiding, waardoor jongeren ook vleugels krijgen binnen de clubwerking en doorgroeien tot trainer, hulpcoach, losse vrijwilliger of zelf lid worden van de raad van bestuur. Jeugdsportverenigingen konden werken aan een capaciteitsuitbreiding via de professionele jeugdsportcoördinator.

Bij de opmaak van het reglement werd dus geopteerd om verder te bouwen via deze jeugdsportcoördinatoren. Grote jeugdsportclubs die bovendien sociaal-sportieve doelstellingen hebben zoals het actief wegwerken van drempels en een armoedebeleid, werden hier ook bijkomend voor gevalideerd. Gezien deze evaluatie en de positieve resultaten hebben we ook bijkomend geïnvesteerd. Een volgende evaluatie is gepland na afloop van deze beleidsperiode.

Het budget uitgegeven aan professionalisering is tussen 2016 en vandaag meer dan verdubbeld. We zijn gegaan van 280.000 euro naar 545.000 euro de dag van vandaag.

Zo merkt men dat de VGC méér dan zijn steentje bijdraagt aan het sportbeleid in deze stad.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Uw antwoord bevat een aantal opmerkelijke elementen. Twaalf van de 50 jeugdsportclubs zijn volzet. Men kan dat goed- of afkeuren. Goed in de zin dat er zich veel jongeren zich aangesproken voelen en dat er effectief een actieve jeugdsportwerking is. Minder goed is natuurlijk dat er in se al te veel jongeren uit de boot vallen en op een wachtlijst belanden.

Heeft u er zicht op hoe lang die wachtlijsten zijn? Is de duur van een dergelijke wachtlijst aanvaardbaar? Gaat het hierbij over maanden dan wel over jaren dan wel over echt een onmogelijkheid om lid te worden van zo'n club? Dit is wellicht nog een belangrijk gegeven.

Collegelid Ans Persoons zet in op die jeugdsportcoördinatoren. Zij volgt daarbij het Vlaamse decreet. Persoonlijk vind ik dit wel een goede zaak. Kan zij eens verduidelijken hoeveel van dergelijke coördinatoren we vandaag hebben? Werkt elke van die 50 clubs daarmee? Is er op dat vlak nog verbetering mogelijk?

Het zijn bijkomende elementen. Ik weet dus niet of het collegelid me daarop onmiddellijk een antwoord kan bieden. Ik vind het echter wel interessant. Zijn die trainers allemaal Brusselaars of zijn dat mensen die uit Vlaanderen komen en die in Brussel training komen geven? Misschien nog een belangrijk element: hoe wordt erop ingezet om extra trainers aan te trekken? Ook hier -dit is een stokpaardje van mij, dat weet het collegelid- is de samenwerking met de gemeenten van belang. De gemeenten spelen een essentiële rol. Vaak hebben ze ook zelf een eigen sportwerking; ze beschikken over sportinfrastructuur en hebben heel wat middelen. Wordt er echter ook effectief mee samengewerkt zodat er effectief een en-en-beleid kan worden aangeboden? Met een dergelijk beleid kunnen er immers trainers of kinderen doorstromen of kan een Nederlandstalig aanbod dat specifiek door de gemeenten wordt aangeboden verder uitbreiden. Wordt er op dit vlak met de gemeenten samen gewerkt?

Collegelid Ans Persoons: Over de lengte van de wachtlijst kan ik niet direct cijfers kleven. Ik moet nagaan of we wel over deze cijfers beschikken. In mijn eerste antwoord stelde ik al dat we actief zullen proberen om hen te begeleiden naar andere clubs die een gelijkaardig aanbod hebben. Daar zetten we enorm op in. Voor zover dat die er zijn, moet ik de andere cijfers navragen.

Hoeveel jeugdcoördinatoren er zijn, moet ik laten toevoegen aan het verslag.

De trainers aantrekken en hoeveel er uit Vlaanderen dan wel uit Brussel komen, kan ik ook zo niet uit het vuistje, zeggen. We proberen wel in te zetten op de doorgroei van eigen leden tot trainer, via de jeugdcoördinatoren. Vanuit de club zet men heel hard in om deze leden te begeleiden zodat zij op een bepaald ogenblik ook een leidende functie opnemen zoals dit ook bij de scouts en in de Chiro gebeurt.

De laatste vraag ging over de samenwerking met de gemeenten. Met sommige gemeenten loopt die samenwerking vlotter dan met andere. Ik hoef u dat niet te vertellen. Bij dit laatste

gaat het vooral over het gebruiken van infrastructuur. Uw vraag ging echter over de clubs en de doorverwijzing. Hier wordt ingezet. Maar bij de ene gemeente gaat dat beter dan bij de andere.

De voorzitter: Men meldt me dat er geen bijkomende informatie wordt toegevoegd aan een integraal verslag. Deze informatie zal echter wel door de Diensten bezorgd worden aan de raadsleden.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Voor mij is dat allemaal prima. Als die aanvullende informatie bezorgd kan worden, lijkt me dat interessant. Het collegelid voelt of hoort het aan mijn antwoord dat ik niet ontevreden ben. Mijn honger is echter nog niet volledig gestild. Dat is hij inderdaad nooit, collega Smet. Ik kan dit ten volle beamen. Ik ben van mening dat we binnen de Vlaamse gemeenschap in Brussel ambitieus moeten blijven. Zeker op het vlak van sport voor jonge ketjes moet men de Vlaamse gemeenschap op een positieve manier versterken binnen Brussel. Op die manier kunnen we het leven van zoveel ketjes verbeteren.

- Het incident is gesloten.

Stand van zaken van de oprichting van een tweetalig eengemaakt loket voor Brusselse cultuurspelers en kunstenaars

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): Tot hiertoe beperkte al ik mijn parlementaire vragen rond het belangrijke thema van het eengemaakte Cultuurloket tot vragen aan minister-president Rudi Vervoort. Met deze vraag hoop ik dat het collegelid mee kan werken aan een versnelling. Zowel het Regeerakkoord van de Gewestelijke Regering als het dat van de VGC zou namelijk "bijstand verlenen om een tweetalig uniek-loket voor de Brusselse cultuurspelers en kunstenaars op te richten".

In september 2021 zagen we een geweldige stap vooruit: alle overheden samen lieten immers een gemeenschappelijke studieopdracht uitschrijven. Het ging hierbij om de federale overheid, meer bepaald de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, de Franse, de Vlaamse en de Duitstalige Gemeenschap en de Franse en ook de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Traag maar gestaag kreeg ik mondjesmaat antwoorden op mijn vragen. Het laatste nieuws in 2023 was dat het eindrapport van de interadministratieve werkgroep reeds in november 2022 voorgesteld werd aan de Interministeriële Conferentie Wetenschapsbeleid en Cultuur. Uit de studie bleek dat er nood is aan een website met gecentraliseerde informatie voor kunstenaars en iedereen die in de culturele en de creatieve sector werkt. Daarnaast werd aangetoond dat er behoefte is aan een gerichte doorverwijzing naar de cultuurinstanties in elk Gewest. De werkgroep zou nog in de eerste helft van 2023 opnieuw aan de slag gaan om een van de in de studie voorgestelde scenario's grondiger uit te werken. Op basis van de conclusies van de werkgroep zou de minister-president dit voor de cultuursector noodzakelijke project in de praktijk brengen. Hij vond het, net als ik, van het allergrootste belang dat dit Cultuurloket er komt.

Wat is de huidige stand van zaken in dit dossier?

Heeft collegelid Ans Persoons reeds inzicht gekregen in de grondiger uitgewerkte scenario's?

Wanneer vond het meest recente overleg tussen de verschillende overheden plaats? Tot welke actie werd beslist?

Heeft het collegelid reeds initiatief genomen om dit proces te versnellen?

Dat er een gerichte doorverwijzing moet zijn naar ieder gewest is een open deur intrappen. Hoe voorziet het loket in de samenwerking met de verschillende gemeentes en diens cultuuradministraties?

Heeft het collegelid hierrond al samengezeten met de schepenen voor Nederlandstalige cultuur in Brussel?

Wat zijn de volgende stappen? Komt er eengemaakt cultuurloket voor het einde van deze legislatuur?

De voorzitter: Vooraleer ik het woord verleen aan collegelid Ans Persoons, wil ik de groep achteraan even verwelkomen. Jullie zijn van Citizenne heb ik gehoord. Wees welkom! Fijn dat jullie via Wegwijs in Brussel bij ons op bezoek zijn. Geniet maar mee van de laatste debatten die momenteel plaats vinden.

Collegelid Ans Persoons: Uiteraard wens ik deze bezoekers een hartelijk welkom.

Binnen de Interministeriële Conferentie was de VGC actief betrokken bij alle werkzaamheden rond het eengemaakt cultuurloket. Zoals reeds eerder toegelicht heeft het onderzoeksbureau IMPACT Consulting een uitvoerig rapport opgemaakt rond dit onderwerp. Dit gebeurde naar aanleiding van een gezamenlijke opdracht van alle verschillende overheden in dit land die een bevoegdheid rond cultuur hebben, in casu het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Cocof, VGC, Franse Gemeenschap, Vlaamse Gemeenschap, Duitstalige Gemeenschap en de federale staat.

Vorig jaar werd er tussen de verschillende kabinetten overlegd over de resultaten van dit onderzoek. Daaruit werd geconcludeerd dat er met de oprichting van het platform Working in the arts, een belangrijk initiatief van onze federale collega's Frank Vandenbroucke en Pierre-Yves Dermagne, een grote leemte is gevuld op het vlak van informatie en begeleiding rond sociale kwesties met betrekking tot het statuut van de werknemers in de kunstensector. De Federale Regering, bij monde van de ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid Dermagne, deelde ons daarop mee dat ze ter beschikking staat van de gefedereerde entiteiten om de nodige informatie te verschaffen binnen de grenzen van haar bevoegdheden en om deze op een doeltreffende wijze door te geven aan het platform Working in the arts. De Vlaamse Gemeenschap deelde ons bij monde van de minister-president Jan Jambon, belast met Cultuur, mee dat zij het bestaan van het Cultuurloket voldoende achtte voor de uitoefening van haar bevoegdheden en dat zij niet wenste mee te werken aan andere projecten. De Franse Gemeenschap merkte op dat de nood vooral aan haar kant bestond en uitte de wens om de rol van drijvende kracht te vervullen om van haar kant vooruitgang te boeken in deze materie. Zij liet echter via haar minister van Cultuur Bénédicte Linard weten dat ze noch in 2023, noch in 2024 over het budget beschikte om vorderingen te maken op dit punt. De Duitstalige Gemeenschap zat min of meer op dezelfde lijn.

Ik ben -en dat weet u- een grote voorstander van een eengemaakt en meertalig cultuurloket. Dat is van grote meerwaarde voor de internationale community van kunstenaars die Brussel rijk is. Zij weten vaak niet tot wie ze zich moeten richten om informatie te bekomen. Een eengemaakt loket zou voor de globale Brusselse culturele scene een stap vooruit zijn. We hebben vanuit de VGC altijd ten volle meegewerkt aan dit verhaal. We stellen helaas vast dat het, zonder samenwerking tussen de twee gemeenschappen onderling, in dit stadium onmogelijk is om alleen op het vlak van de bevoegdheden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, VGC en Cocof vooruitgang te boeken. It takes two to tango. We blijven voorstander van een eengemaakt cultuurloket. De angel zit echter vooral aan kant van Franse Gemeenschap. Het cultuurloket doet in Vlaanderen en Brussel wat dat betreft fantastisch werk. De culturele spelers aan Nederlandstalige kant worden op die manier voldoende bediend. Een eengemaakt verhaal zou voor Brussel als kosmopolitische stad een stap vooruit zijn.

Ik wil u hartelijk danken voor uw blijvende aandacht voor dit belangrijke dossier, mevrouw Stoops. Ik wil u dan ook met aandrang vragen om er bij uw collega, minister Linard, op aan te dringen om middelen te voorzien en werk te maken van een loket voor de Franse Gemeenschap waar we op termijn in Brussel op kunnen verder bouwen.

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): Ik ben eigenlijk ongelooflijk teleurgesteld over dit antwoord. Als men vaststelt dat al deze studies al begin 2023 hebben aangetoond dat we een dergelijk eengemaakt platform nodig hebben en we nu, begin 2024, een antwoord krijgen waaruit blijkt dat dit alles eigenlijk niet ter zake heeft gedaan, kan ik enkel concluderen dat er een groot verschil is tussen wat ik hoor in het antwoord van het collegelid over de noodzaak van een dergelijk loket en wat men er voor wil doen. In Wallonië ziet men er de noodzaak blijkbaar wel van in maar heeft men er geen budget voor. In Vlaanderen wil men dan weer niet meewerken want het eigen Cultuurloket verricht, naar eigen zeggen, al goed werk. Het Cultuurloket verricht inderdaad puik werk. De realiteit in Brussel geeft echter aan dat wij heel veel kunstenaars hebben van allerlei pluimage, van allerlei internationale aantrekking en ga zo maar verder. Voor hen is het een kluwen om na te gaan op welke wijze ze ergens zullen terecht komen. Goed werken, is één zaak. Samenwerken is echter nog iets anders. Ik ben heel teleurgesteld dat we op dit vlak niet meer konden bereiken.

Ik zal nog eens alles uitpluizen. Ik vind het ook raar dat er over dit alles niet werd gecommuniceerd en dat men dit alles, bij manier van spreken, stilletjes heeft doodgezwegen. Minister-president Rudi Vervoort heeft zelf nog gezegd hoe belangrijk het wel was dat dit loket er daadwerkelijk kwam. Ik vraag me dan ook af hoe wij daarin kunnen berusten.

Collegelid Ans Persoons: Ik begrijp en deel de teleurstelling van mevrouw Lotte Stoops. De VGC kan dit project echter niet alleen trekken. We hebben hier al enorm op ingezet. Het zou in eerste instantie al een enorme stap vooruit zijn als de Franse Gemeenschap, zijnde Wallonië en Brussel, een gelijkaardig initiatief zou ontplooiën als het Vlaamse Cultuurloket, zij het dan wel een meertalig.

Ik herhaal mijn boodschap om bij minister Bénédicte Linard op de deur te gaan kloppen en daar binnen uw eigen groep uw teleurstelling duidelijk te maken.

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): Ik hoor goed wat u zegt. Ik zeg ook niet dat de VGC dat moet oplossen. U hebt gezegd: *it takes two to tango. It takes five to tango* in dit geval. Het

gaat over het feit dat er een studie is gebeurd en dat er wordt nagegaan hoe die verder wordt uitgewerkt.

- *Het incident is gesloten.*

De vooruitgang aangaande Plan Atelier

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): In 2023 stelde ik u een aantal vragen over Plan Atelier. Een toegankelijke en betaalbare werkplaats is de basis van een duurzame kunstenpraktijk. Zoals geweten is in Brussel de vraag naar een werkatelier voor kunstenaars veel groter dan het aanbod en met de stijgende huurprijzen wordt de beschikbare ruimte voor ateliers steeds maar beperkter. Kunstenaars moeten soms al eens heel creatief worden bij het zoeken naar een plaats om hun discipline uit te oefenen en zelfs een beroep doen op ‘Durf te vragen Brussel’, een Facebookgroep die mensen in Brussel uit de nood helpt. Of ze moeten mensen kennen die al hebben mogen experimenteren met tijdelijk gebruik, want eenmaal er een plek vrij is, wordt die op een-twee-drie ingevuld. Daarnaast zien we in Brussel ook veel internationale kunstenaars toestromen en is de kruisbestuiving ontzettend verrijkend voor het veld. Collectieve kunstenaarsateliers kunnen dan ook helpen om mensen met elkaar in contact te brengen, en materiaal, kennis en werk te delen. Maar daar blijft het niet bij. Kunstenaars hebben ook plekken nodig om hun werk en vooral ook hun experimenten te tonen aan een publiek. Zo is er bijvoorbeeld Mercerie, dat superkorte residenties en toonplekken aanbiedt in hartje Brussel. Op drie maanden tijd gaf die 300 kunstenaars ruimte. Dat toont aan dat heel wat noden nog niet ingevuld zijn. De opgebouwde expertise in het cultuurveld en ook in het gebruik van tijdelijke ruimtes blijkt niet genoeg om de enorme nood duurzaam te kunnen verankeren in Brussel.

Ik ga nog even terug naar wat aan de wieg stond van Plan Atelier, namelijk het onderzoeksrapport van Permanent en Level Five vzw van september 2020. Dat rapport zoomde diep in op de context, noden en kansen van en voor werkplekken voor kunstenaars in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Ik ben benieuwd hoe de aanbevelingen van dat rapport gerealiseerd zijn, niet alleen wat betreft het aantal kwalitatieve vierkante meters atelierruimte en de vooruitgang die op dat vlak gemaakt werd, maar ook ten aanzien van de langetermijnvisie die wellicht gedistilleerd kon worden uit de verworven expertise van kunstenaars die veel tijd in de coördinatie van kunstenwerkplekken staken, dus niet in hun eigen kunstenaarspraktijk, maar in het begeleiden van hun collega's naar een zo duurzaam mogelijke plek om te werken.

Kunt u de stand van zaken van Plan Atelier toelichten?

In het antwoord op een schriftelijke vraag in juni 2023 gaf u aan dat de ateliers op de Gossetsite ten einde zouden lopen. Welke andere plekken stopten effectief op het einde van 2023?

Zijn er in de tweede helft van 2023 nog verdere tijdelijke of langdurige werkplekken voor kunstenaars bijgekomen?

Hoe werkt u daarvoor samen met het loket tijdelijke gebruiksbestemming van *citydev.brussels* en *perspective.brussels*?

Is er al een samenwerking met de Franstalige Gemeenschap en de diverse cultuurschepenen?

Hebt u een initiatief genomen om tot een samenwerking te komen?

Er zou een nieuwe lijn met subsidies komen met kleinere bedragen. Blijft die beperkt tot het VGC-beleid? Op welke evaluaties steunt die beslissing? Heeft het event van 8 december 2023, waarbij ateliers bezocht werden en men in gesprek kon gaan met de runners van de verschillende ateliers, daarbij geholpen? Heeft het zijn vooropgesteld doel bereikt, namelijk om andere organisaties bewust te maken om ook ateliers in te richten?

Welke plek ziet u in Plan Atelier voor residenties en toonplekken, een evidente schakel binnen de kunstpraktijken? Welke rol kunnen ook minder 'institutionele' plekken en projecten met expertise zoals Mercerie daarin spelen?

Hebt u plannen om het atelierbeleid een permanente structurele ondersteuning te bieden, zowel op administratief, logistiek en infrastructureel vlak als wat betreft het uitzetten van permanentere structuren en kaders?

Collegelid Ans Persoons: Plan Atelier is ondertussen uitgegroeid tot een veelzijdige verzameling van praktijken en expertise waarbij de VGC optreedt als inspirerende overheid die zowel kunstenaars, hun praktijk als andere instellingen samenbrengt op studiedagen en ontmoetingsmomenten. Dat gebeurt op verschillende manieren: via praktijkondersteuning met advies, via subsidies aan innovatieve plekken en ook praktisch door de inzet van de sociale werkplaats FIX worden ateliers doorheen de stad gesteund. Via de VGC-website en de nieuwsbrief Kunsten wordt informatie over Plan Atelier breed gecommuniceerd. Dankzij Plan Atelier werden – *last but not least* - intussen bijna 200 atelierplekken gecreëerd, zowel tijdelijk als permanent. De VGC laat zien dat er met een beperkt budget veel mogelijkheden zijn. Ook op gewestniveau werd intussen een nieuwe regelgeving voor het tijdelijk gebruik van ruimtes gelanceerd.

Op de Gosset-site is enkel het Hoger Instituut voor Schone Kunsten (HISK) vertrokken aangezien de Vlaamse overheid zijn werking beëindigd heeft. Ondertussen neemt Level Five er een nieuwe verdieping in gebruik in opvolging van hun vertrek uit de Van Meyel-site. De andere organisaties op de Gosset-site, namelijk Needcompany en Peeping Tom, hebben er nog altijd hun uitvalsbasis en repeteerruimtes.

De andere Plan Atelier-atelierpanden, namelijk MAX, Meyboom Artist-run spaces, Walter werkt en Van Overbeke, bleven behouden. De VGC ondersteunde in 2023 bovendien twee nieuwe atelierpanden in Koekelberg en Jette, respectievelijk de ateliers voor Constant en Toestand. Ze gaf ook een subsidie voor de renovatie van het pand voor Cinemaximiliaan in de Manchesterstraat en de renovatie van de toon- en werkplek van Globe Aroma in het centrum van Brussel.

Ook in 2024 blijft de VGC op hetzelfde elan voortwerken. Er lopen gesprekken over atelierruimtes in Laken, Sint-Jans-Molenbeek en Anderlecht. Daarover zal ik te gepasten tijde berichten.

De VGC blijft actief de hand reiken naar verschillende overheden om de kennis en ervaringen die is opgedaan binnen Plan Atelier te delen. Op 30 mei 2023 vond er een drietalige inspiratiedag plaats waarbij er werd uitgewisseld over de opgedane expertise. We nodigden

daarbij actief andere overheden uit, waaronder ook *perspective.brussels*, *citydev.brussels* en de verschillende cultuurschepenen aan Nederlandstalige en Franstalige kant. Op 8 december 2023 breiden we een vervolg aan die inspiratiedag met bezoekdagen aan de verschillende ateliers. Daarmee wilde de VGC verschillende stakeholders, gaande van overheden tot gemeentes en de vastgoedsector, bewustmaken om ook zelf aan de slag te gaan. We merken dat bij lokale overheden de bewustwording voor werkruimtes voor kunstenaars verhoogd is. Een recent initiatief bij de gemeente Anderlecht bijvoorbeeld brengt de talrijke culturele ruimtes in de gemeente in kaart.

Zoals gezegd heeft de VGC in deze legislatuur dankzij Plan Atelier al bijna 200 werkplekken kunnen creëren en ze wil dat ook verankeren in haar beleid. Daarom heeft het College op mijn initiatief een nieuw reglement voor investeringssubsidie voor culturele infrastructuur goedgekeurd eind 2023. Dat reglement geeft de mogelijkheid om subsidies voor ateliers en repetitieruimtes aan te vragen via het subsidieloket van de VGC, uiteraard binnen de budgettaire mogelijkheden van het meerjarenplan. Zo verduurzamen we dat beleidsinitiatief. Investerings blijven belangrijk voor de kunstorganisaties of -collectieven omdat ze nodig zijn om het comfort en de veiligheid van de werkruimtes te waarborgen. Ook de energiezuinigheid van de gebruikte panden wordt verbeterd dankzij allerhande renovatie-ingrepen. De VGC-studiemomenten tijdens het afgelopen jaar gaven duidelijk die vraag naar ondersteuning aan.

We merken inderdaad een groeiende belangstelling bij organisaties voor het aanbieden van residenties. Daar speelt de VGC al jaren op in door onder meer de *open call: 100 % free space* waarbij de gemeenschapscentra tijdens de zomermaanden gratis ruimte ter beschikking stellen van kunstenaars. Tijdens het jaar zetten de gemeenschapscentra ook in op co-creatietrajecten. Verder bieden we een eigen duurzame residentieplek in het Gallaithuis, vandaag uitgebaat door Tristero. Kennisopbouw in brede zin over ruimte voor kunst wordt bijvoorbeeld opgenomen via het Brussels Kunstenoverleg (BKO) en Réseau des Arts à Bruxelles (RAB), die de VGC structureel ondersteunt. Die studiedagen staan open voor het volledige werkveld in Brussel. Organisaties zoals Level Five zijn vaak betrokken bij kunstenaars actief op minder geformaliseerde plekken. De VGC ondersteunt communicatief de organisatie van atelierbezoeken tijdens de Open Atelierdagen in mei. Vanaf 2023 geeft VGC zijn exporuimte in de Emile Jacqmainlaan aan een beeldend kunstenaar voor een korte residentieperiode. Ook het initiatief van Mercerie hebben we in 2023 ondersteund met een projectsubsidie.

Zoals bij aanvang van Plan Atelier aangegeven, overstijgt de structurele ontwikkeling van een atelierbeleid voor Brussel de bevoegdheid en de budgettaire mogelijkheden van de VGC. Ik zie daarin een rol weggelegd voor het gewestelijke niveau, eventueel aangevuld door lokale gemeentebesturen. De VGC blijft inspirerend en innoverend optreden en zet binnen haar mogelijkheden en bevoegdheden ideeën om in praktische ondersteuning zodat Brussel een van de artistieke hotspots in de wereld zal blijven met een internationale aantrekkingskracht. Daar zijn we terecht trots op.

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): Ik ben heel blij om te horen dat de VGC daarop blijft inzetten. Ik hoor hier vooral heel veel goed nieuws, maar vanuit het werkveld hoor ik andere echo's. U zegt dat de tweehonderd ateliers en ook hun subsidies behouden blijven. Ze zullen heel blij zijn om dat te horen want ik hoorde andere info op het terrein. Ook Mercerie heeft een crowdfunding opgestart omdat het geen geld heeft en geen steun zou krijgen. Ik weet niet wat de situatie daar juist is. Het komt erop aan om na te gaan hoe de ateliers allemaal hun plek

in het hele grote complementaire veld kunnen krijgen. Ik voel dat hun situatie nog altijd heel precair is en ook heel tijdelijk. Die mensen stoppen heel veel energie in het organiseren van ruimte. Ik hoop dat die niet wegvalt door bepaalde subsidies te stoppen in plaats van erop verder te bouwen. Ik hoor u zeggen dat de subsidies niet stoppen. Ik ben dan ook heel tevreden met uw antwoord.

Atelierruimte is vergelijkbaar met winkelruimte in de stad. Die is nodig om activiteiten te ontwikkelen, welke taalrol dan ook. Het is goed dat de andere beleidsniveaus geïnspireerd beginnen te worden, maar ik hoor niet direct hoe de samenwerking is verbreed.

Het is belangrijk dat de kunstenaars betrokken blijven worden en dat de opgebouwde expertise wordt meegenomen in het toekomstige beleid.

Collegelid Ans Persoons: De VGC krijgt heel andere echo's vanuit het werkveld omdat er met Plan Atelier in deze legislatuur ongezien veel is geïnvesteerd in kunstenaarsateliers. We staan heel nauw in contact met de verschillende groepen en organisaties. Er is een enorme vooruitgang geboekt op het vlak van kunstenaarsateliers en -residenties in de afgelopen vijf jaar. Ik dank daarvoor ook voormalig collegelid Pascal Smet die duidelijk zit te knikken.

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): Begrijp me niet verkeerd: ik vind het heel goed dat de VGC aan het atelierbeleid werkt. Ik denk alleen dat er nog meer mogelijk is.

- Het incident is gesloten.

- De vergadering wordt om 11.30 uur gesloten.

- De Raad gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.

TREFWOORDENREGISTER

Interpellatie

Zie - Pesten

Middelen van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, blz. 12

Pesten, blz. 3

Samengevoegde vragen om uitleg

Zie - Middelen van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

Stand van zaken van de oprichting van een tweetalig eengemaakt loket voor Brusselse cultuurspelers en kunstenaars, blz. 22

Tekort aan trainers en coaches in Brussel, blz. 19

Vooruitgang van Plan Atelier, blz. 25

Vragen om uitleg

- Zie** - Stand van zaken van de oprichting van een tweetalig eengemaakt loket voor Brusselse cultuurspelers en kunstenaars
- Tekort aan trainers en coaches in Brussel
 - Vooruitgang van Plan Atelier